

Fylkesmannen i
NORDLAND

Naturtyper

Sveinung Bertnes Råheim & Ragnhild Redse Mjaaseth, Fylkesmannen i
Nordland, Miljøvernavdelinga

29.8.2014

- vinner til Nordlands beste

Naturtypebegrepet

- En naturtype er en ensartet type natur som omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorene som virker der, eller spesielle typer naturforekomster som dammer, åkerholmer eller lignende, samt spesielle typer geologiske forekomster

(Kjelde: Naturmangfoldlova, § 3)

Naturtypesystemet

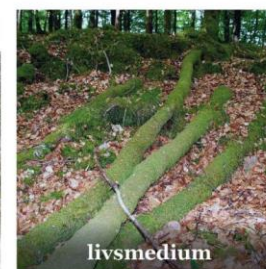
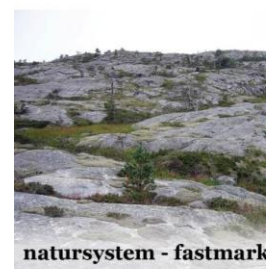
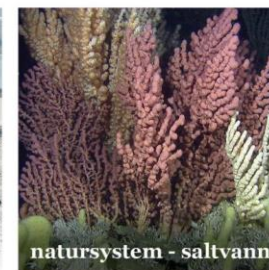
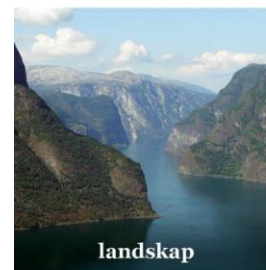
- 1. Naturtyper i Norge (NIN)**
2. Raudlista naturtyper (plukka ut frå NIN-systemet)
- 3. Sårbare og trua naturtyper (DN-håndbok 13).**
4. Utvalde naturtyper.

Forskrift-Naturmangfoldlov, henta frå sårbare- og trua naturtyper.

Naturtyper i Norge (NIN)

- Utvikla av vitenskapelige miljø gjennom Artsdatabanken
- Heildekkande
- Fleire nivå
- Liknar vegetasjonskartlegging
- Ingen verdisetting

Dei fem inndelingane

fem regionar (høgdebeltar) kan sjåast i biletet

- sørboreal sone (SB)
- mellomboreal sone (MB)
- nordboreal sone (NB)
- lavalpin sone (LA)
- mellomalpin sone (MA)

dlig
re kartleggare (1:5 000
00 m² i skogsmark)

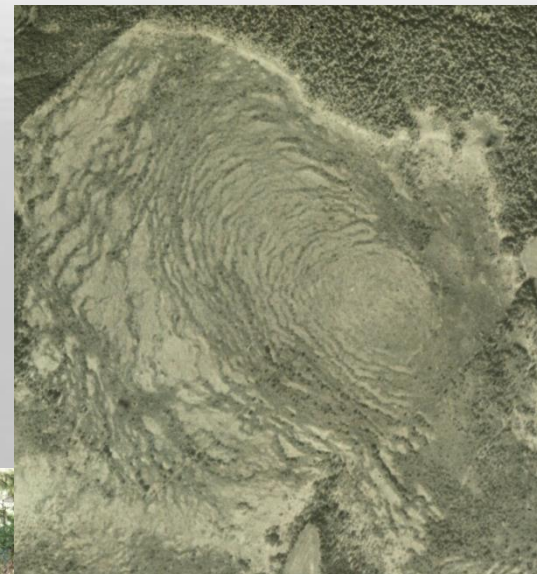
enmeter (re
– minste stør

landskapsdel-h
elvelø

landskaps-hovedtypen
ås- og fjelltopplandskap

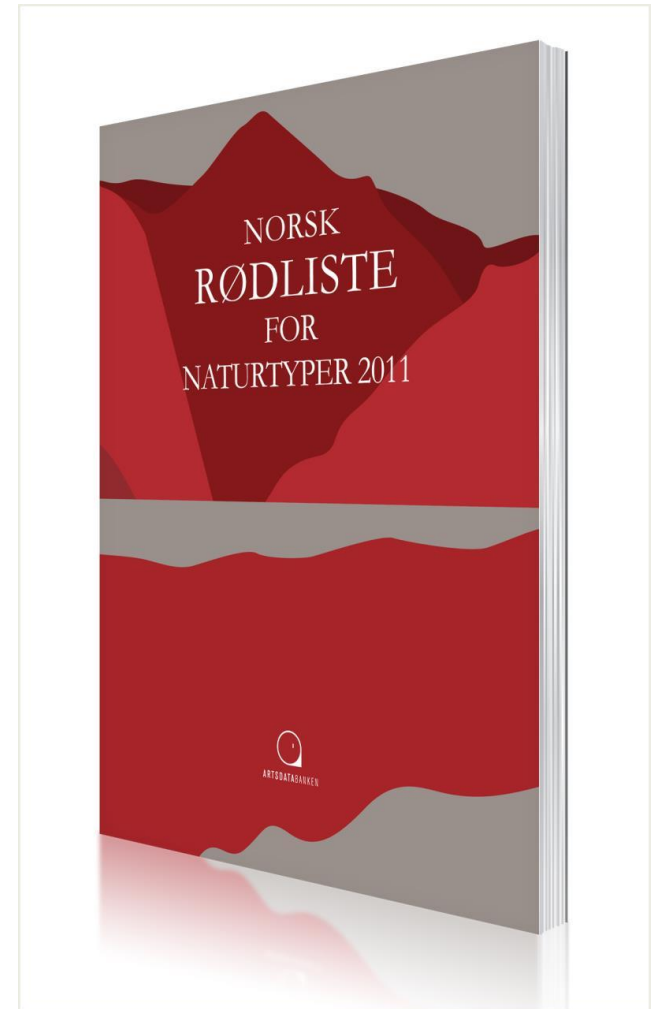
Kjelder til variasjon

- **Naturens variasjon**
(Lokale basisøkokliner)
- **Variasjon over tid**
(Tilstandsøkokliner)
- **Landformvariasjon**
- **Variasjon i objektinnhald**
- **Bioklimatiske soner**
(Regionale økokliner)
- **Dominans**

Raudlista naturtyper

- Liste utarbeida av artsdatabanken
- Utgangspunkt i NIN
- 6 kategoriar.
  - RE (Forsvunne)
  - CR (Kritisk trua)
  - EN (Sterkt trua)
  - VU (Sårbar)
  - NT (Nær trua)
  - DD (datamangel).

Raudlista naturtyper - vurderingskriterier

1. reduksjon i arealet av naturtypen (siste 50 år)
2. få lokaliteter og reduksjon av naturtypen
3. det finnes svært få lokaliteter av naturtypen
4. tilstanden i de eksisterende lokalitetene av naturtypen er vesentlig endret

NIN i skog

- Ligg i natursystemet «Fastmarkssystem», type T23 – Fastmarksskogsmark. Denne er vidare delt i 26 typer.

1 blåbærskog	10 høgstaudekalkskog	19 olivinfuktskog
2 småbregneskog	11 lyngskog	20 lågurt-olivinfuktskog
3 svak lågurtskog	12 lågurtlyngskog	21 lavskog
4 lågurtskog	13 lågurt-lyngkalkskog	22 kalkrik lavskog
5 lågurtkalkskog	14 olivinskog	23 lavkalkskog
6 blåbærfuktskog	15 lågurt-olivinskog	24 lavfuktskog
7 småbregnefuktskog	16 lyngfuktskog	25 kalkrik lavfuktskog
8 storbregneskog	17 lågurt-lyngfuktskog	26 lavkalk-fuktskog
9 høgstaudeskog	18 lågurt-lyngkalkfuktskog	

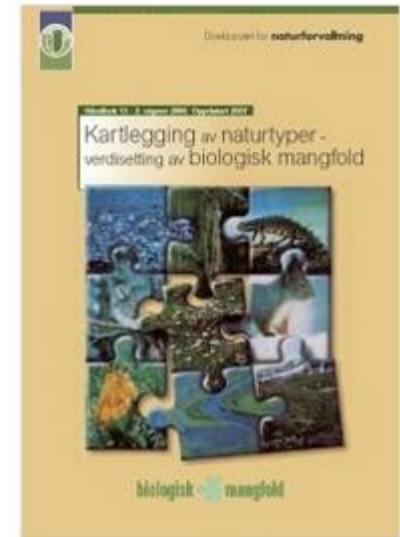
- Gjennom tilstand- og påverknadskriterier kan typene ytterlegare spesifiserast.

Raudlista naturtyper i skog i Nordland

Navn	Status	Kriterier	Påverknad	NIN-typekode	Kjelde til variasjon
Beiteskog	NT	1.2.; 4.1.	PåH	NA-T23	HI-2; HF-Y2
Høgstaude-grankalkskog	NT	4.1.	PåH	NA-T23; 10	DO-A1-2
Høgstaudegranskog	NT	4.1.	PåH	NA-T23; 9	DO-A1-2
Kalkrik lavfuruskog	NT	1.2.	PåH FA MF	NA-T23; 22,25	DO-A1-1
Kontinentale skogsbekkekløfter	NT	4.1.	PåH	LD-11	BH-4,5
Kystgranskog	EN	4.1.	PåH	NA-T23	BH-1,2; DO-A1-2; LF-3,4
Lav-furukalkskog	NT	1.2.	PåH FA MF	NA-T23; 23,26	DO-A1-1
Lågurt-grankalkskog	VU	4.1.	PåH	NA-T23; 5	DO-A1-2
Lågurt-lyngfurukalkskog	NT	1.2.	PåH FA MF	NA-T23; 13,18	DO-A1-1
Lågurt-lyngfuruskog	NT	1.2.	PåH FA MF	NA-T23; 12,17	DO-A1-1

Naturtyper etter DN-håndbok 13

- 7 hovedtyper delt opp i 56 naturtyper
- Er systemet som er brukt sidan 1999 gjennom den kommunale kartlegginga.
- Muleg å spesifisere utformingar.
- Grunngjeve verdisetting vesentleg del av kartlegginga

Naturtyper etter DN-håndbok 13

- Håndboka er under revisjon. Kartlegging skjer no etter faktaark som er under utvikling.
- Tilpassing til NIN-systemet.
- Forsøk på å gjere kartlegginga meir objektiv og etterprøvbar
- Framleis verdisetting i A, B eller C
- Verdisetting må grunngjevast. Fleire enkeltelement skal vurderast.

Verdisetting – døme regnskog

- Vurderingsparametre:
  - Artsmangfold
  - Storleik
  - Topografi og lokalklima
  - Skogtilstand
  - Styvingstre
  - Sjøktning
  - Hjorteskader
  - Framande arter
- Kvar parameter vurdert frå låg til høg vekt som igjen fører til verdivurdering a, b eller c.

Naturtyper (DN-håndbok 13) i skog

Registreringar i Nordland i parentes

Naturtype	
Rike edelløvskog (66)	Gammel lauvskog (137)
Gammel fattig edelløvskog (1)	Rik blandingskog i lavlandet (0)
Kalkskog (216)	Bekkekløft og bergvegg (93)
Bjørkeskog med høgstauder (189)	Brannfelt (3)
Gråor-heggeskog (109)	Kystgranskog (92)
Rik sumpskog (23)	Kystfuruskog (27)
Gammel barskog (311)	Regnskog (8)

Utvalgte naturtyper

- Vedtatt i forskrift heimla i naturmangfoldlova (kap VI i nml)
- Henta frå DN-håndbok 13
- Arbeidet med utvalgte naturtyper er sett på vent av ny regjering. Per i dag 5 naturtyper:
  1. Slåttemark
  2. Slåttemyr
  3. Kalksjøer
  4. Kalklindeskog
  5. Hule eiker

Utvalgte naturtyper

- Kystlynghei, elvedelta og rikmyr er til vurdering
- Kystlynghei har kome lengst, blir forvalta som om den var utvald i tilskotsamanheng (brenning / beiting)

Naturtyper i forvaltninga

- Naturtypekartlegging etter DN-håndbok 13 er det som finns og blir brukt.
- Vurderingstema ved
  - Skogsvegar
  - Nydyrking
  - Treslagskifte
- Blir muligens brukt i MIS-kartlegging
- Utgangspunkt for frivillig vern – dei mest verdifulle lokalitetane

Naturtyper i forvaltninga

- Ingen skognaturtyper er utvalgte naturtyper etter Naturmangfoldlova.
- Kystlynghei:
  - Vurdert på linje med utvalgte naturtyper i tilskotssamanheng
  - Vurdert på linje med «vanlege naturtyper» i andre samanhengar
- Meldeplikt for skogbrukstiltak (§54 nml)

Informasjon om naturtyper frå Fylkesmannen

- Miljødirektoratet har basen «www.naturbase.no»
- Nordlandsatlas.no Fylkesmannen sitt kartinnsyn. Naturtyper uoff-arter, plandata med meir.

